

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

**Fakulta lesnická
a dřevařská**

Lesnická politika EU s akcentem na management zvěře

Bakalářská práce

Autor: Jiří Smetana

Vedoucí práce: Ing. Radek Rinn

2023

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jiří Smetana

Lesnictví

Provoz a řízení myslivosti

Název práce

Lesnická politika EU s akcentem na management zvěře

Název anglicky

Forestry Policy in the EU with the emphasis on the Game Management

Cíle práce

Cílem práce je analýza lesnické politiky EU s akcentem na management zvěře. Součástí práce bude analýza přístupu EU k lesnictví s důrazem na aktivity týkající se managementu zvěře na úrovni Evropské unie (ve vybraných strategických dokumentech).

Metodika

Práce bude analyzovat aktuální aktivity v lesnictví na úrovni Evropské unie týkající se managementu zvěře. Z tohoto pohledu dojde k posouzení vybraných strategických dokumentů, které se lesnictví věnují (např. Green Deal atp.). Vyhodnoceny budou také dopady těchto aktivit EU na přístup České republiky.

Harmonogram práce:

duben – srpen 2022: Literární rešerše a výběr vhodných strategických dokumentů EU,

září- říjen 2022: Analýza vybraných strategických dokumentů z pohledu přístupu

k managementu zvěře a dopadu na lesnictví,

listopad 2022 – leden 2023: Analýza dopadů doporučení EU na přístup ČR,

únor – březen 2023: Posouzení získaných informací ze strategických dokumentů,

duben 2023: Předložení kompletně zpracované BP.

Doporučený rozsah práce

min. 35 normostran

Klíčová slova

lesnická politika, management zvěře, Green Deal, lesnictví, strategické dokumenty

Doporučené zdroje informací

- Konopka, J., Kastier, P., Konopka, B. Theoretical bases and practical measures to harmonise the interests of forestry and game management in Slovakia. *Central European Forestry Journal* 2015, 61, 2, s. 114-123. DOI: 10.1515/forj-2015-0020.
- Linkevicius, E; Borges, JG; Doyle, M; Pulzl, H; Nordstrom, EM; Vacik, H; Brukas, V; Biber, P; Teder, M; Kaimre, P; Synek, M; Garcia-Gonzalo, J. 2019. Linking forest policy issues and decision support tools in Europe. *FOREST POLICY ECON.* 103: 4-16.
- Národní lesnický program pro období do roku 2013: hlavní zásady společné zemědělské politiky, tržní politiky a politiky rozvoje venkova, Evropská rada, Göteborg (2001). Brandýs nad Labem: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, 2008. ISBN 978-80-7084-738-1.
- Rios-Saldana, CA. et al. Developing a quantitative hunting regionalization framework: A new game management tool. *Forest Systems* 2018, 27, 2. DOI: 10.5424/fs/2018272-12382.
- VACH, Miroslav a kol. Myslivost 2.díl: Myslivecký management chovu a lovu zvěře. 2. vydání. Uhliřské Janovice: Silvestris, 2016. 996 s, ISBN 978-80-9017-759-8.
- VASÍČEK, J. – OLIVA, J. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. LESNICKÁ A DŘEVAŘSKÁ FAKULTA. *Lesnická politika*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2017. ISBN 978-80-213-2741-2.
- Wolfslehner, B., Pülzl, H., Kleinschmit, D., Aggestam, F., Winkel, G., Candel, J., Eckerberg, K., Feindt, P., McDermott, C., Secco, L., Sotirov, M., Lackner, M., Roux, J.-L. 2020. European forest governance post-2020. From Science to Policy 10. European Forest Institute. DOI:10.36333/fs10
- ZHANG, D. – PEARSE, P H. *Forest economics*. Vancouver, BC: UBC Press, 2012. ISBN 9780774821537.
-

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – FLD

Vedoucí práce

Ing. Radek Rinn

Garantující pracoviště

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 1. 5. 2022

doc. Ing. Roman Dudík, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 31. 8. 2022

prof. Ing. Róbert Marušák, PhD.

Děkan

V Praze dne 05. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Lesnická politika EU s akcentem na management zvěře vypracoval samostatně a citoval jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použil, a které jsem rovněž uvedl na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědom, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědom, že odevzdáním bakalářskou práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Dobříši 2.4.2023

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu práce Ing. Radku Rinnovi za ochotu, kterou mi věnoval při tvorbě této práce. Rád bych také poděkoval všem, kteří mě během studia a psaní této práce podporovali.

Lesnická politika EU s akcentem na management zvěře

Abstrakt

Bakalářská práce pojednává o lesnické politice s důrazem na management zvěře. Práce je rozdělena do tří částí. První část je zaměřená na vymezení základních pojmů týkajících se lesnictví a managementu zvěře.

Druhá část analyzuje dokumenty na úrovni Evropské unie, jež ovlivňují lesnictví a myslivost, nebo se těchto témat nějak týkají. Jsou popsány organizace a úmluvy podílející se na ochraně a regulaci zvěře. Myslivost je rozdělena napříč Evropou podle různých mysliveckých systémů a je ovlivňována směrnicemi a nařízeními Rady Evropy. Pozornost je také věnována hospodaření se zvěří ve Španělsku, ale také na Slovensku.

Třetí část je zaměřená na legislativu lesnictví a myslivosti v České republice. Dále jsou popsány dokumenty ovlivňující myslivost v ČR, organizace dotýkající se myslivosti a intenzivní chovy zvěře. Česká republika poskytuje finanční příspěvky na vybrané myslivecké činnosti, které mají za úkol zlepšit životní prostředí zvěře a zajistit správnou regulaci přemnožených druhů.

Klíčová slova: lesnická politika, management zvěře, Green Deal, lesnictví, strategické dokumenty

Forestry Policy in the EU with the emphasis on the Game Management

Abstract:

The bachelor thesis is focused on forestry policy with the emphasis on the game management. The thesis is divided into three parts. The first part is devoted to define basic concepts related to forestry and game management.

The second part analyzes documents at the level of the European Union that affect forestry and game management or are somehow related to these topics. Organizations and conventions involved in the protection and regulation of wildlife are described. The game management is divided across Europe according to different game management systems and is influenced by directives and regulations of the Council of Europe. The attention is also concentrated on the game management in Spain, but also in Slovakia.

The third part is focused on the forestry and game management legislation in the Czech Republic. Furthermore, documents affecting hunting in the Czech Republic, organizations related to hunting and intensive game breeding are also described. The Czech Republic provides financial contributions for selected game management activities, that have the task of improving the wildlife environment and ensuring proper regulation of overpopulated species.

Keywords: forestry policy, game management, Green Deal, forestry, strategic documents

Obsah

Seznam použitých zkratk a symbolů.....	9
1 Úvod	10
2 Cíl práce.....	11
3 Metodika	12
4 Vymezení základních pojmů.....	13
4.1 Lesnictví.....	13
4.2 Myslivost a biodiverzita.....	16
5 Lesnická politika EU se zaměřením na myslivost.....	17
5.1 Pojetí myslivosti v rámci EU	17
5.2 Mezinárodní organizace	25
5.3 Mezinárodní dohody	26
6 Lesnická politika ČR se zaměřením na myslivost.....	29
6.1 Koncepční dokumenty	29
6.2 Pojetí myslivosti v rámci ČR.....	31
7 Výsledky.....	41
8 Závěr	43
9 Literatura a elektronické zdroje.....	44

Seznam použitých zkratek a symbolů

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
MZe	Ministerstvo zemědělství
NLP	Národní lesnický program
OPRL	Oblastní plány rozvoje lesů
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
FACE	Federace organizací pro myslivost a ochranu volně žijící fauny v EU
CITES	Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
CIC	Mezinárodní rada pro myslivost a ochranu zvěře
IUCN	Mezinárodní unie pro obnovu přírody a přírodních zdrojů
SPOPK	Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky
ČMMJ	Českomoravská myslivecká jednota
SAF	Společnost amerických lesníků
AOPK	Agentury ochrany přírody a krajiny ČR
OSSM	Orgán státní správy myslivosti

1 Úvod

Lesy mají nezastupitelnou funkci v krajině již od pradávna. Cílem lesů je trvale chránit lesní půdu, poskytnout útočiště pro živočichy zde žijící a v neposlední řadě udržovat klima, které bude formovat život na této planetě v následujícím období. Les je hospodářsky využíván pro produkci dřevní hmoty, která nachází široké spektrum uplatnění a využití, ale také se zde vyskytuje zvěř, která je obhospodařována lovem. Nadměrný výskyt zvěře v lesích má za následek snižování efektivity obnovy lesních porostů nejen po kalamitních škůdcích, ale i při přirozené obnově. Stav zvěře je potřeba účinně regulovat na takové počty, které budou únosné pro dané ekosystémy.

Nejen Evropská unie, ale i zbytek světa řeší otázku na téma udržitelnost klimatu planety a s tím spojené hospodaření s lesy. Problematika lesního hospodářství přímo ovlivňuje formování a budoucí vzhled lesů na planetě. V poslední době se můžeme čím dál tím více setkat s obnovou, která se přibližuje k původním skladbám lesů, které jsou druhově různorodé. Tyto lesy nabízí optimální podmínky pro zvěř jak z hlediska úživnosti, tak krytu, který hraje v prospěch zvěře při jejím regulování.

Na úrovni Evropské unie není jednotný program, který by zahrnoval lesnickou politiku a management zvěře na rozdíl od jiných odvětví. Lesnictví je v poslední době vnímáno Evropskou unií jako důležité téma, které je potřeba řešit. Existují směrnice a nařízení, jsou zpracovány strategie a akční plány, které jsou uplatňovány členskými státy.

Nyní vzniká nová lesnická strategie, která bude odpovědí na otázky jednotlivých členských států ohledně budoucnosti našich lesů a zvěře v ní žijících.

Tato práce vznikla na základě analýzy odborné literatury, která se zabývá problematikou lesnické politiky. Seznam použité literatury, jak odborných publikací, tak odborných článků, je uveden na konci práce v seznamu literatury.

2 Cíl práce

Cílem práce je analýza lesnické politiky EU s akcentem na management zvěře. Součástí práce bude analýza přístupu EU k lesnictví, s důrazem na aktivity týkající se managementu zvěře, na úrovni Evropské unie (ve vybraných strategických dokumentech). Proběhne vyhodnocení vlivu tohoto přístupu a jeho dopad na Českou republiku. Bude řešena otázka udržitelnosti a klimatické změny, které ovlivňují nejen státy Evropské unie, ale i celou planetu.

3 Metodika

Práce bude analyzovat aktuální aktivity v lesnictví na úrovni Evropské unie týkající se managementu zvěře. Z tohoto pohledu dojde k posouzení vybraných strategických dokumentů, které se lesnictví věnují (např. Green Deal). Vyhodnoceny budou také dopady těchto aktivit EU na přístup České republiky.

Cílem bude výběr literatury a strategických dokumentů s následným provedením vyhledávání pomocí klíčových slov zadané práce. Posouzení získaných výsledků literární rešerše a vyhodnocení prospěšnosti pro danou práci.

Práce bude rozdělena do tří hlavních částí, kde první část bude sloužit k vymezení základních pojmů a terminologie z oblasti lesnické politiky, managementu zvěře a lesnictví. Druhá část bude obsahovat analýzu lesnické politiky EU s akcentem na management zvěře a dopadu na lesnictví, a to prostřednictvím analýzy strategických dokumentů. Dále pak analýza těchto dokumentů a nalezení konkrétních opatření, které mají vliv přímo na management zvěře. Třetí část bude pojednávat o analýze a vyhodnocení aktivit EU na úrovni státní lesnické politiky v České republice, tedy zmapuje konkrétní aktivity EU, jež mají vliv na přístup České republiky.

4 Vymezení základních pojmů

Lesnická politika a management zvěře se pojí s mnoha dalšími pojmy. Ty hlavní, použité v této práci, budou níže vysvětleny.

4.1 Lesnictví

Lesnictví

Lesnictví je vnímáno jako široká oblast lesního hospodářství. Široké znalosti jsou uplatňovány v mnoha dalších příbuzných oborech (Holušová, 2018).

V dnešní době lze lesnictví chápat jako široký obor lidské působnosti, která se zabývá udržením lesů samotných, jejich zvelebováním a využíváním jejich užitků ve prospěch vlastníků i celé společnosti (Poleno a kol., 1994).

Lesnictví je souhrn činnosti sociologické a hospodářské, jejímž základem je les a lesní produkce. Původně byl tento obor založen na pozorování přírody, na výsledcích pokusů a praktických zkušenostech, jež byly postupně doplňovány teoretickými výsledky společně s aplikováním lesnického výzkumu. První systém lesnických věd vypracoval A. C. Moser roku 1757.

V současné době je lesnictví vnímáno jako obor lidské působnosti, jenž se zabývá udržením lesů a jejich zvelebováním s využitím jejich produkce pro vlastníky i celou společnost. Významné doplňující funkce lesa dle Vašíčka a Olivy (2017) jsou:

- vodohospodářská,
- půdoochranná,
- klimatická,
- rekreační,
- rezervoár biodiverzity,
- krajínotvorná funkce.

Podle SAF je lesnictví věda, umění podnikat v oblasti vytváření, obhospodařování a ochrany lesů a s nimi spojených zdrojů udržitelným způsobem s cílem plnění požadovaných cílů, potřeb a hodnot. Široký obor lesnictví se skládá z těch biologických, kvantitativních, manažerských a společenských oblastí, které se týkají lesního hospodářství. Vědy, které se uplatňují při obhospodařování a ochraně lesů zahrnují specializované obory jako je agrolesnictví, městské lesnictví, průmyslové lesnictví a mezinárodní lesnictví (Helms, 2002).

Politika

Pojem politika je vnímán jako činnost, metoda či proces, který se spojuje s výkonem moci. Jde o řídicí a rozhodovací proces. Též jde o správu věcí veřejných (Vašíček; Oliva, 2017).

Lesnická politika

Využívání lesů a jejich zdrojů bylo spjato s rozvojem společnosti. Toto využívání zdrojů často vedlo ke zhoršování stavů lesů a erozi půdy. Objevily se první regulační nástroje, pro zmírnění tohoto trendu. Byly vydány první zákony a nařízení, které měly tuto problematiku řešit. Wilhelm Georg Friedrich Roscher roku 1860 použil pojem lesnická politika, jako vymezení teoretických pojmů ve svém díle *Národní ekonomie zemědělství* (Vašíček; Oliva, 2017).

S vývojem společnosti lze také sledovat, jak se vyvíjí situace v lese. Na les jsou kladeny čím dál tím vyšší požadavky, prostřednictvím kterých se les neustále transformuje. Nelze však naráz uspokojit všechny dotčené skupiny, jak návštěvníky, uživatele, tak i majitele lesa a jejich zájmy. Každá z těchto skupin má jiný pohled na budoucnost lesů a tím i jejich formování. Lesy se stále mění a s nimi i druhové zastoupení, které se stále přibližuje k původnímu složení různorodosti lesů. Hospodaření v lesích se formuje k přírodě bližším způsobům.

Lesnickou politiku dle Krotta (2005) lze definovat jako analyticko-politický proces, který obsahuje fáze, zahrnující cíle společnosti v péči o les a jeho pěstování, přes realizaci až po hodnocení.

Lesnická politika je vázaná na hospodářskou úpravu lesů, která je propojena s lesnickou ekonomikou. Jsou zde potřeba širší znalosti dané problematiky, jelikož je potřeba řešit otázky mezi jednotlivými aktéry, které se projevují v jejich vztazích (Holušová, 2018).

Státní lesnická politika

Hlavní prioritou je les a jeho zachování společně s rozvíjením a ochranou. Zaměření na společné vazby a jejich možné konflikty. K tomuto účelu slouží několik nástrojů. Tyto nástroje slouží k naplňování předepsaných cílů státní lesnické politiky a řešení vazeb mezi zúčastněnými subjekty. Je zde velké množství dotčených orgánů, jež mohou být navíc určitým způsobem provázané. Je tak složitější, aby nedocházelo ke kolizím při daných procesech (Vašíček; Oliva, 2017).

Oblastní plány rozvoje lesů

Oblastní plány rozvoje lesů (OPRL) jsou zakotveny v § 23 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů. Jejich vyhotovení a náplň vymezuje vyhláška č. 298/2018 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a vymezení hospodářských souborů.

Oblastní plány rozvoje lesů slouží jako metodický nástroj lesnické politiky, používaný při hospodaření v lesích, tvorbě a schvalování lesních hospodářských plánů. Oblastní plány rozvoje lesů přispívají k plnění cílů *Koncepce lesnické politiky do roku 2035*. Slouží jako podklady pro *Strategii MZe ČR s výhledem do roku 2030*. Dotýkají se zmírněním negativních dopadů sucha a nedostatku vody. Odborná podpora přípravy *Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu*.

OPRL respektují procesy, jež jsou zakotvené v nové *Lesní strategii EU do roku 2030*, neboť koncept OPRL vyzdvihuje polyfunkční využití lesů. Hlavní zaměření směřuje na řešení problémů bezpečné a trvalé produkce lesů, zlepšení stavu a ochrany lesů, zachování a následné zvýšení biologické rozmanitosti v lesích a zmírnění změn klimatu a jejich dopadů.

Výsledky OPRL se promítají do ochrany přírody, výzkumných ústavů, oceňování lesa a lesních pozemků, tvorby lesních hospodářských plánů a osnov a vyhlašování kategorizace lesů. OPRL také mohou přispět k redukci střetu veřejných a vlastnických zájmů v lesích (UHUL, 2022).

Lesnická ekonomika

Využívání ekonomických aspektů v lesnictví společně s lesnickou praxí, která přispívá k pochopení vzájemných vazeb mezi jednotlivými odvětvími lesnictví (Holušová, 2018).

Ekonomické nástroje

Ekonomické nástroje představují především zvýhodněné úvěry, dotace, daně, poplatky a jinou finanční podporu. Jedná se o prostředky, kterými lze dosáhnout požadovaného cíle. Díky těmto nástrojům je dosažení cíle šetrnější než jinými regulačními nástroji. Efektivita nákladovosti se zvyšuje (Vašíček; Oliva, 2017).

Informační nástroje

Jedná se především o práci s informacemi. Zařadit můžeme poradenství, výzkum v lesnictví, informování veřejnosti, semináře, školení a vzdělávání. Tyto nástroje mohou sloužit jako podklady pro různé analýzy stavů, tvorbu přehledů, porovnávání s následným použitím regulačních nebo ekonomických nástrojů (Holušová, 2018).

Regulační nástroje

Mezi regulační nástroje řadíme například strategie, lesní hospodářské plány, osnovy, směrnice, koncepce nebo legislativní normy. Mají za úkol dovést subjekty k požadovanému cíli. Je možné je rozřadit dle působností a cílů, kterých díky nim chceme dosáhnout (Holušová, 2018).

Směrnice Rady

Jedná se o druh právního předpisu EU. Je závazný, pouze pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo. V České republice probíhá realizace prostřednictvím právních předpisů o ochraně přírody a myslivosti.

Nařízení Rady

Jedná se o druh právního předpisu EU s platností zákona. Je vztažen na všechny členské státy, bez potřeby implementace do svého právního řádu. Zavazuje jak fyzické, tak i právnické osoby. Nařízení je přímo závazné od data platnosti.

4.2 Myslivost a biodiverzita

Myslivost

Zákon č. 449/2001 Sb., popisuje myslivost jako soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému. Jedná se také o spolkovou činnost zajišťující udržení a rozvíjení mysliveckých zvyků a tradic jakožto součást národního kulturního dědictví. Středoevropská myslivost, do které spadá i Česká republika, je jedinečná a právem na ní můžeme být hrdí. Myslivost je i vědním oborem vyučovaným na vysokých školách a univerzitách (Hanzal, 2016).

Biodiverzita

Termín biodiverzita byl poprvé použit ve své dlouhé verzi (biologická diverzita) Lovejoyem 1980 a je nejčastěji používá k popisu počtu druhů. Uznává, že konvenční metody určování a oddělování druhů byly nedostatečné, jiní tuto definici rozpracovali tak, že do ní zahrnuli rozmanitost a proměnlivost živých organismů.

Pojem biodiverzita (biologická rozmanitost) se stal synonymem pro život na Zemi. Tento termín se běžně používá v oblasti politiky, životního prostředí a environmentálních technologií (Swingland, 2013).

Právo myslivosti

Právo myslivosti je definováno zákonem o myslivosti. Jedná se o souhrn práv a povinností chránit zvěř, cílevědomě chovat, přivlastňovat si ulovenou a nalezenou uhynulou zvěř a shozy paroží. Právo myslivosti lze vykonávat pouze v rámci uznané honitby (Hanzal, 2018).

Zvěř

Dle *zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti* rozumíme zvěří obnovitelné přírodní bohatství, které je představeno populacemi druhů volně žijících živočichů. Tito živočichové jsou dále uvedeni v tomto zákoně jako druhy, které lze obhospodařovat lovem, a druhy, které nelze obhospodařovat lovem (eAGRI, 2023).

Welfare zvěře

Jedná se o vytvoření podmínek pro zvěř tak, aby se dobře cítila a mohla v bezpečí a klidu prosperovat. První pravidla welfare formulovala *Brambellova komise* roku 1965. Bylo pojmenováno pět základních podmínek jako vstát, otočit se, lehnout si, očistit tělo a natáhnout končetiny. Tyto podmínky mají prvopočátek vzniku pro chov zvířat v zajetí. Postupem času se však pojem welfare začal používat i se spojením se zvěří (Hanzal, 2017).

Regulace myslivosti

Orgán státní správy myslivosti činí potřebná opatření pro regulaci zvěře. Podporuje a chrání geograficky původní druhy zvěře. Cílem je zachování rovnováhy mezi stavy zvěře a prostředím společně se zachováním genofondu zvěře. Uživatel honitby má povinnost udržovat stavy zvěře mezi minimálními a normovanými stavy, které jsou v rozhodnutí OSSM. Výše minimálních a normovaných stavů je definována *vyhláškou č. 491/2002 Sb.* Minimální stavy určují zachování genetické variability druhu. Normovaný stav vychází z toho, co je daná honitba schopna unést, tedy vychází z úživnosti honitby (Petr a kol., 2015).

5 Lesnická politika EU se zaměřením na myslivost

5.1 Pojetí myslivosti v rámci EU

Rozdělení podle mysliveckých systémů

Myslivost, lov a výkon práva myslivosti je v rámci Evropské unie vnímán odlišně. Tyto systémy lze rozdělit na čtyři skupiny.

Středoevropský revírní systém myslivosti

V tomto systému se dlouholetou tradicí formovala myslivost. V určitých státech například v Německu nebo Maďarsku jsou pravidla správného výkonu myslivosti zakotveny v národní legislativě. Stát ovlivňuje myslivost ve prospěch zvěře a životního prostředí. Důležitá je odbornost, která je požadována u myslivců, kteří tuto činnost vykonávají. Při pronajímání honiteb jsou upřednostňováni státní příslušníci jako nájemníci. Z hlediska utváření honiteb jsou zohledňovány vlastnická práva k honebním pozemkům. Základem provádění myslivosti je plánovaný lov zvěře kontrolovaný státní správou. Mezi státy používající tento systém se řadí Německo, Rakousko, Belgie, Nizozemí, Lucembursko, Česká republika, Polsko, Slovensko a Maďarsko (Hanzal, 2018).

Skandinávský systém myslivosti

Pro státy používající tento systém je hlavní úlovek. Právo myslivosti je spjata s vlastnictvím půdy, je však regulováno státem, který určuje doby lovu, druhy zvěře a její množství. Lov probíhá jak na soukromých, tak státních pozemcích v souladu s předpisy o lovu na základě zakoupené licence. Trofej je brána jako podružná a péče o zvěř je pouze okrajová. Mezi státy používající tento systém patří Dánsko, Finsko, Švédsko a některé pobaltské státy (Hanzal, 2018).

Anglosaský systém myslivosti

Lov podle tohoto systému je spjat se sportovní aktivitou, při které má šanci zvěř uniknout a ceněný je dobrý zásah střelce. Jako trofej může být považována i pouhá fotografie. Tento systém je typický pro Irsko a Spojené království. Lov zvěře je spojen s vlastnictvím půdy, každý může lovit na svých pozemcích. Lov je upraven zákonem, ve kterém jsou zohledňovány doby lovu, způsoby lovu a druhy zvěře, které je možné lovit. V oblastech, kde nejsou příznivé podmínky pro zemědělské hospodaření je lov významným zdrojem příjmů (Hanzal, 2018).

Latinský systém myslivosti

Lov zvěře podle tohoto systému je považován za pouhý lov s velmi silným sociálním aspektem. V tomto systému je upřednostňována společenská zábava a čas strávený v přírodě na úkor ochrany zvěře. Lov je provozován na základě zakoupené licence. Sezónní lov nejružnějších tažných ptáků. V Itálii a Řecku je spárkatá zvěř vzácná a tím pádem chráněná. Lov je obvykle omezován na katastry obcí. Tento systém myslivosti je provozován v zemích jižní Evropy, jako je Francie, Itálie, Řecko, Španělsko a Portugalsko (Hanzal, 2018).

Legislativa EU v myslivosti

Z uvedených systémů (*Středoevropský revírní systém myslivosti, Skandinávský systém myslivosti, Anglosaský systém myslivosti a Latinský systém myslivosti*) je patrné, že není možné v rámci Evropské Unie legislativně myslivost sjednotit nebo vydat obecně závazné předpisy, které by ji upravovaly (Hanzal, 2018).

Zařazení myslivosti podle EU

Postavení myslivosti vůči ostatním oblastem v přijaté politice EU je složité. V Evropské komisi není myslivost považována jako samostatný obor. Spadá pod gesci generálního ředitelství se zaměřením na civilní obranu, jadernou bezpečnost a životní prostředí. Z tohoto zařazení vyplývá, že myslivost nemá samostatnou politiku, její prosazování jde přes politiku životního prostředí. Evropské společenství je zaměřeno na nejruznější problematiku týkající se ochrany přírody a životního prostředí. Myslivosti se dotýkají níže uvedené (eAGRI, 2009).

Nařízení Rady EEC č. 3254/91

Nařízení zakazuje používání pastí, zavádění kožešin a zboží vyrobené z druhů volně žijících živočichů ze zemí, kde jsou k odchytu použity pasti nebo jiné metody, které nesplňují humánní standardy odchytu. Toto nařízení má jako hlavní cíl zakázání používání pastí, což bude mít pozitivní vliv na ochranu ohrožených druhů volně žijících živočichů jak uvnitř, tak i vně Evropské unie.

Jako past se považuje to zařízení, které prostřednictvím čelistí úzce sevře vyčnívající část těla zvířete (hlava, ocas, končetiny) tak, že nelze provést vytažení těchto částí těla z pasti (eAGRI, 2009).

Nařízení Rady EEC č. 338/97

Nařízení je zaměřeno na ochranu volně žijících druhů živočichů, planě rostoucích rostlin a regulaci obchodu s nimi.

V České republice proběhla úprava právního předpisu prostřednictvím *zákona č. 100/2004 Sb.*, který pojednává o ochraně volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a obchodu s nimi, včetně dalších opatření týkajících se ochrany (eAGRI, 2009).

Směrnice Rady č. 79/409/EEC

Směrnice je zaměřena na ochranu volně žijícího ptactva, zabývá se vytvořením systému pro ochranu volně žijící pernaté zvěře a ochranu jejich biotopů v oblastech jednotlivých států EU. Cílem je najít a uchovat optimální stavy populací se souladem s vědeckými, ekologickými a kulturními požadavky. Pomocí zřizování chráněných území ochrany ptactva (ptačí oblasti) je této směrnice dosahováno. Tyto chráněná území spadají pod *Natura 2000*. Při dodržení předepsaných pravidel, může být prováděn odlov, který zohledňuje migraci a hnízdění. Druhy

ptactva, které mohou být loveny, jsou uvedeny v příloze směrnice. Lovem nesmí být ohroženy ochranné účely, proto je zakázán velký a neselektivní odlov (eAGRI, 2009).

Směrnice Rady č. 92/43/EEC

Směrnice pojednává o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Hlavním cílem je zabezpečení biodiverzity na území státu Evropské unie. Směrnice stanovuje opatření pro zachování či obnovu stanovišť určitých druhů jako zvláštní oblasti ochrany. Tato území spolu se zvláště chráněnými oblastmi ochrany ptactva mají tvořit systém chráněných území *NATURA 2000*, které umožní zachování případně obnovu přírodních stanovišť a druhů (eAGRI, 2009).

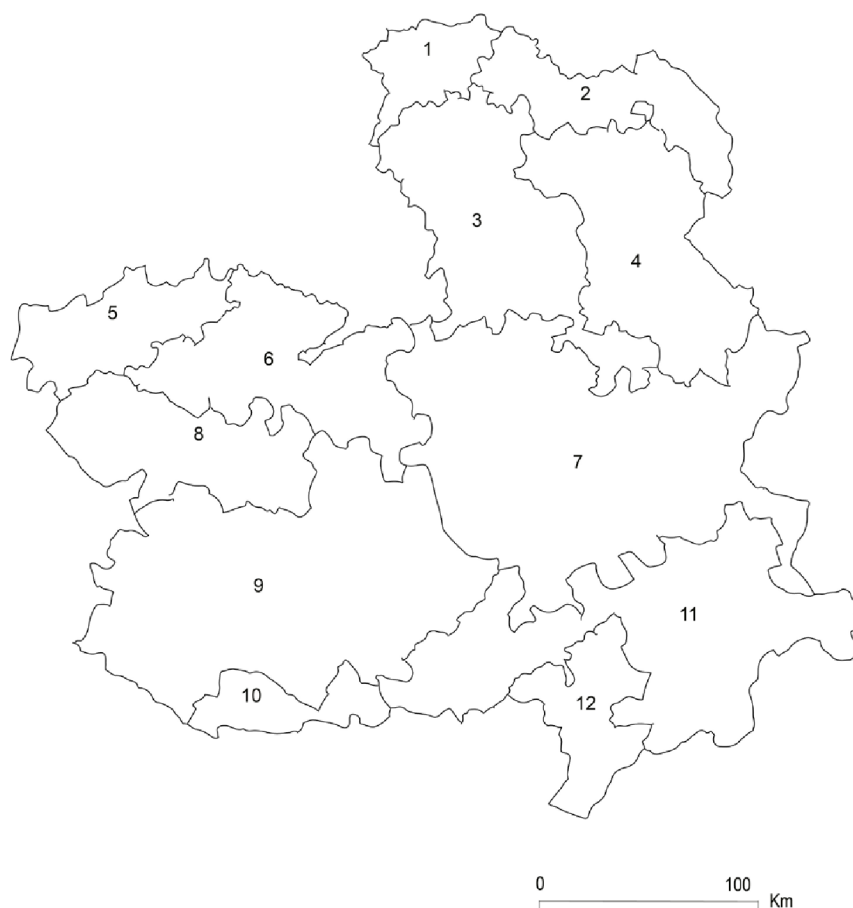
Regionalizace lovu jako nový nástroj managementu zvěře ve Španělsku

Sledování a kontrola lovecké činnosti je prvořadá pro zajištění její udržitelnosti. Vládní agentury odpovědné za řízení lovu však nejsou schopny tuto práci adekvátně vykonávat, protože tisíce malých soukromých loveckých států jsou spojeny výhradně politicko-administrativními kritérii. V této práci byl poskytnut nový nástroj řízení prostřednictvím zřízení systému loveckých regionů. Oblast, ve které studium regionů probíhá, je Castilla-La Mancha ve středním Španělsku (Rios-Saldana CA. et al., 2018).

Obrázek 1: Oblast Castilla-La Mancha ve středním Španělsku ukazuje polohy La Mancha Plain a hlavních horských pásem a hranice pěti provincií (Rios-Saldana CA. et al., 2018)

Proběhlo vytvoření 12 loveckých regionů s navržením regionálních loveckých výnosů pro každý z loveckých regionů. Použití loveckých regionů umožní definovat postupy hospodaření se zvěří vhodněji ve velkém měřítku, ale také usnadní úkoly hodnocení, řízení a sledování zvěře v počtu loveckých států zahrnutých v každém loveckém regionu. Ve Španělsku je lov důležitou socioekonomickou činností. Lovecké činnosti je věnováno více než 43 milionů hektarů rozdělených do více než 30 000 loveckých států. Každý z nich se řídí povinným technickým dokumentem s názvem *Technický plán lovu*. Vládní agentury odpovědné za řízení lovu jsou proto nedostatečně vybavené, podfinancované a nejsou schopny tuto práci řádně vykonávat, protože tento vysoký počet malých soukromých loveckých států, sdružených výhradně politickými kritérii, brání řádnému řízení loveckých území. Z tohoto důvodu není správa těchto oblastí pragmatickým řešením. Je nutné začít myslivost vykonávat v rámci většího území. Obhospodařování zvěře je potřeba chápat v krajinném měřítku. V tomto smyslu je vývoj a implementace inovativních technik řízení, jakou je regionalizace lovu, novým nástrojem řízení, který poskytne zlepšení v plánování a rozvoji udržitelného lovu a zachování biologické rozmanitosti. Lovecká regionalizace vznikla na základě prolínání ekologického konceptu ekosystémů s geografickým konceptem regionů (Rios-Saldana CA. et al., 2018).

Obrázek 2: Lovecké regiony nakonec vznikly na základě charakteristiky všech loveckých států Castilla-La Mancha (Rios-Saldana CA. et al., 2018)

Hlavním cílem této studie bylo vyvinout nový nástroj řízení myslivosti, prostřednictvím zavedení systému regionalizace myslivosti, s cílem usnadnit a zlepšit řízení myslivosti ve

velkém regionu. Dalším cílem regionalizace myslivosti je optimalizace zdrojů zvěře na základě její početnosti odvozené z výnosu lovu. V tomto ohledu bylo důležité stanovit regionální míry odlovu a vědět, které jsou hlavní druhy lovené zvěře v jednotlivých loveckých oblastech.

Využití mysliveckých regionů usnadňuje hodnocení, hospodaření a sledování zvěře. Kromě toho bude myslivecká regionalizace mimo jiné optimalizovat využití loveckých zdrojů v jednotlivých regionech podle jejich množství. V neposlední řadě to představuje vývoj nových strategií řízení zvěře, které jsou důležité nejen pro uspokojení nových požadavků společnosti, ale také pro zajištění stability zdroje a jeho potenciální dlouhodobé produktivity. Kromě toho bude obnova některých druhů zvěře, jako jsou divocí králíci a koroptve, nebo kontrola predátorů, některými z výhod regionalizace lovu (Rios-Saldana CA. et al., 2018).

Teoretická východiska a praktická opatření na harmonizaci zájmů lesního hospodářství a myslivosti na Slovensku

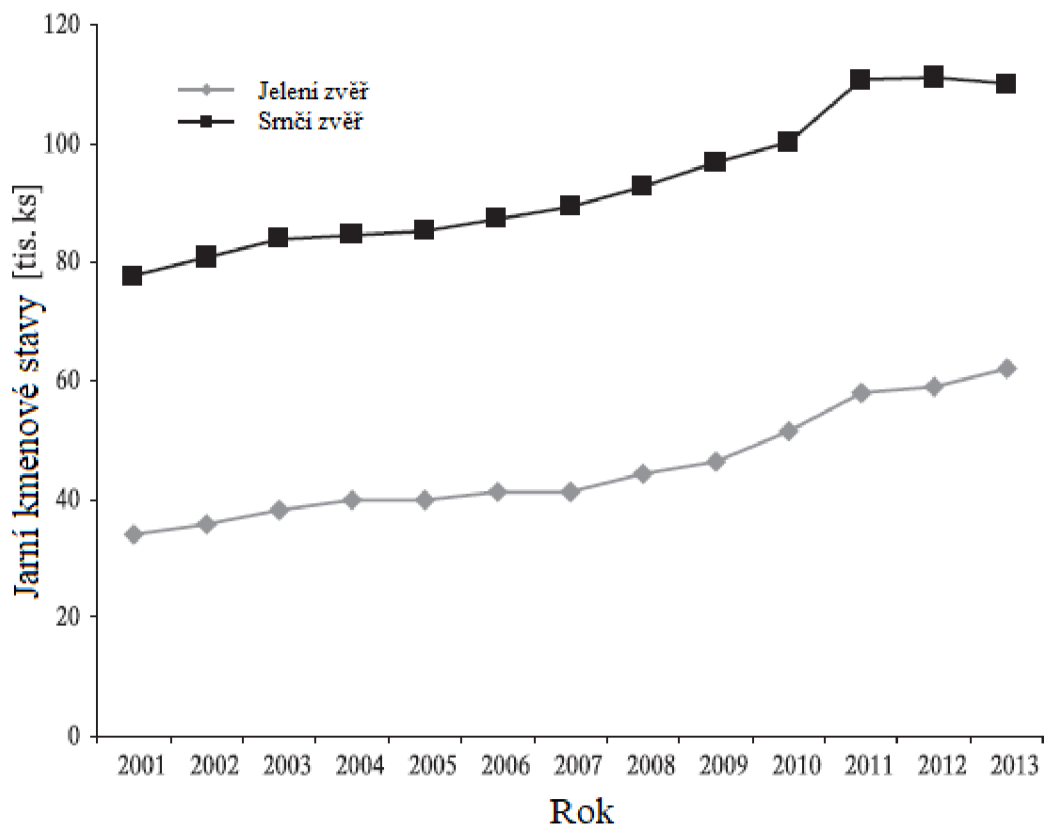
Úvod do problematiky

Mezi cíle a priority lesního hospodářství na Slovensku patří zabezpečení trvale udržitelného obhospodařování lesů založeného na přiměřeném využívání ekonomických, ekologických a sociálních funkcí pro rozvoj společnosti. Mezi stanovené priority pro nejbližší období patří zabezpečení a zvýšení konkurenceschopnosti lesního hospodářství, zvýšení účinnosti ochranných a obranných opatření v lesních porostech ohrožených škodlivými činiteli, podpora ekologického obhospodařování a zvýšení kvality života obyvatelstva lesnickými službami.

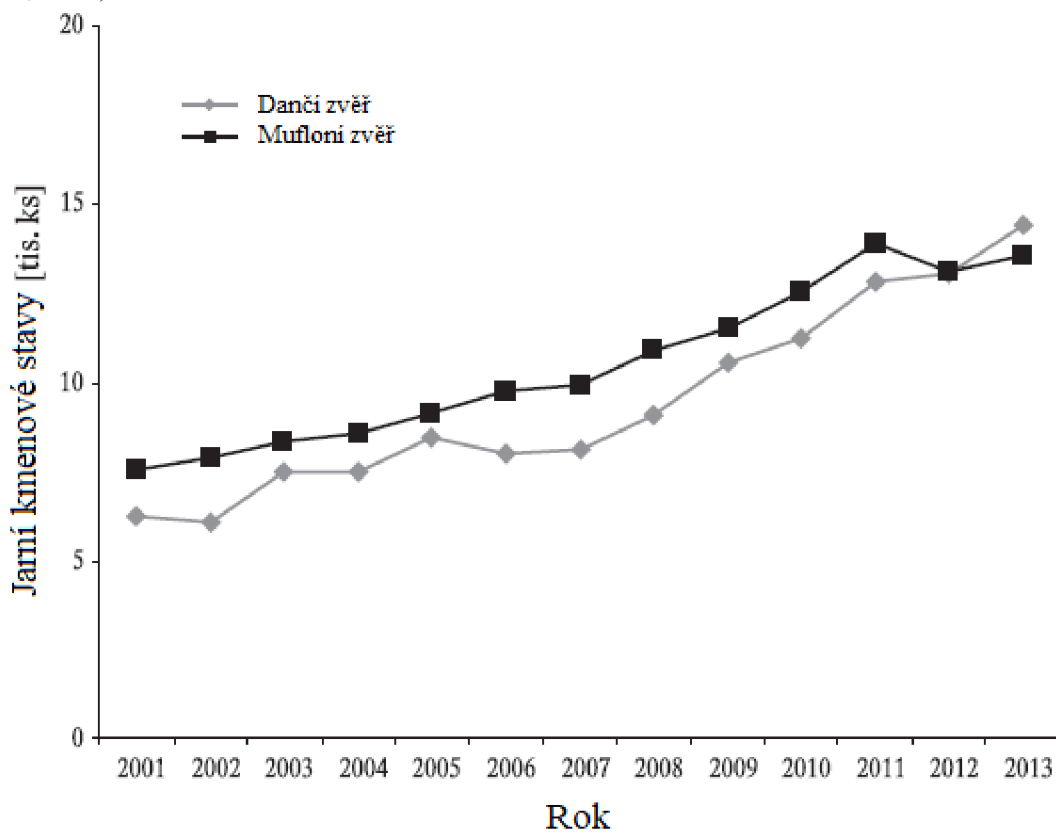
Mezi strategické cíle a priority myslivosti patří zabezpečení trvale udržitelného, racionálního a cílevědomého obhospodařování a využití volně žijící zvěře jakožto přírodního bohatství. Pro nejbližší období jsou zvoleny priority jako dosáhnout biologické a ekonomické rovnováhy v početnosti zvěře, její sociální struktura, která nebude ohrožovat objektivní zájmy lesního hospodářství, ochrana a zachování genofondu, zlepšování jejího životního prostředí a úživnosti.

Těchto cílů lze dosáhnout hlavně z dlouhodobého a cílevědomého hlediska. Velmi důležité je přijetí skutečnosti, že zvěř je přirozenou součástí lesních ekosystémů. Jde o zabezpečení vyváženého stavu mezi lesem a zvěří, která v nich žije (Konopka, 2015).

Vzájemné vztahy mezi lesním hospodářstvím a myslivostí ve značné míře souvisí s hustotou jednotlivých druhů zvěře.

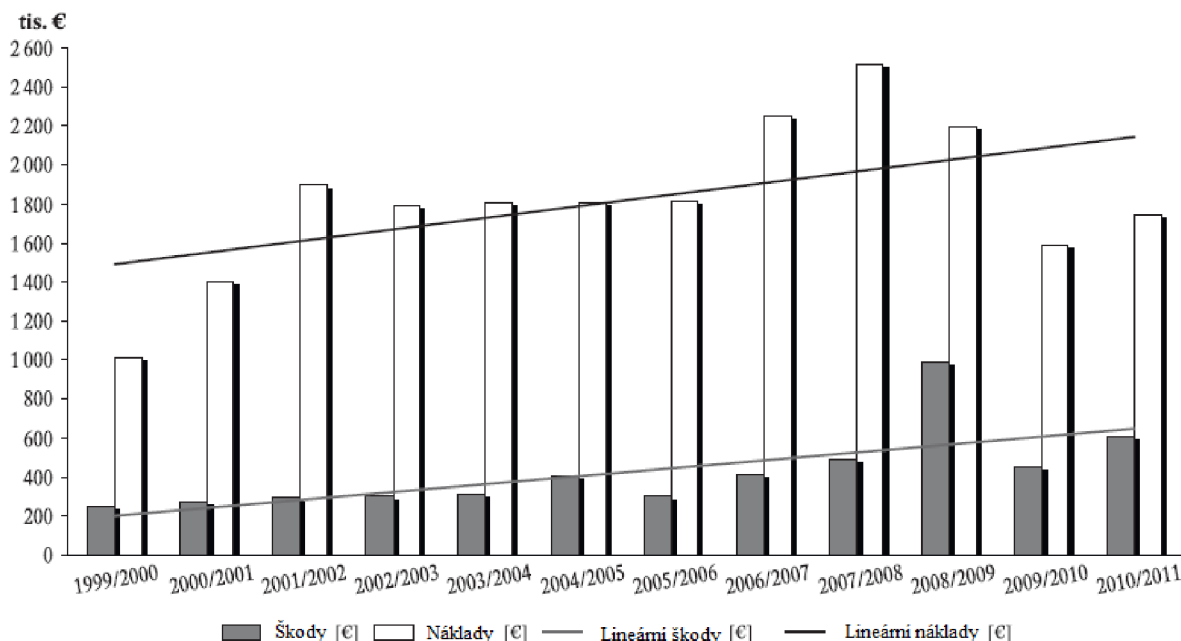

Obrázek 3: Vývoj početnosti jarních kmenových stavů jelení a smččí zvěře na Slovensku (Konopka, 2015)

Obrázek 4: Vývoj početnosti jarních kmenových stavů dančí a mufloní zvěře na Slovensku (Konopka, 2015)

Zvěř je potřeba regulovat tak, aby se nestalo, že prostředí nebude naplňovat potravní potřeby zvěře, která by následně začala působit škody v lesním hospodářství. Díky nesouladu mezi skutečnými a normovanými stavy zvěře zvěř působila čím dál větší škody jak na lesních porostech, tak na zemědělsky obdělávaných plochách. Tento problém nastal z toho důvodu, že při stanovování normovaných stavů zvěře se nebrala v potaz bonita lesních porostů (Konopka, 2015).

Obrázek 5: Vývoj celkových škod zvěří na lesních porostech a nákladů na ochranu (Konopka, 2015)

Realizace opatření ve smyslu rozvoje myslivosti

Aby mohly být záměry pro rozvoj myslivosti co nejvíc využívány, bylo potřeba provést zpracování nejen na úrovni státu, ale také na úrovni regionálních oblastí. Bylo potřeba zajistit provázanost a zpětnou vazbu mezi celostátními a regionálními koncepcemi. Orgán státní správy myslivosti má za úkol dohlížet na to, aby se zájmy na regionální úrovni promítly do jednotlivých revírů, tedy dostaly ke koncovým uživatelům (provozovatelům honitby). Bylo potřeba znovu stanovit normované stavy zvěře, které ovlivnily i jarní kmenové stavy. Pro dosažení tohoto cíle byl navrhnut postup, který má za úkol *Orgán státní správy myslivosti* kontrolovat.

Pokud se tyto stavy nacházejí v toleranci $\pm 5\%$, není potřeba navrhnout žádné opatření a korekce. Pokud nastane překročení dané tolerance, přistoupí se k úpravě normovaných stavů zvěře navrženými metodami. Analýzy ukázaly, že pro jelení, srnčí a černou zvěř je tato tolerance dostačující, pro dančí a mufloní však nikoliv. U dančí a mufloní zvěře by se měla dle analýz zvýšit tolerance na $\pm 10\%$. Definitivní odchylky lze stanovit však až po ověření uvedeného návrhu.

Aby tento systém fungoval, musí se každý rok provést bilance zvěře a následně stanovit nový plán lovu. Pro správnou realizaci plánu je potřeba daný plán lovu řádně plnit, jinak se nelze dobrat tíženého výsledku.

Lesní hospodářství čeká taktéž úprava, která má za úkol ovlivnit složení lesa a tím nabídnout dostatek potravy pro zvěř, která pak nebude působit škody na porostech, kde je to nežádoucí. V případě potřeby potravní nabídky budou vznikat louky, myslivecká políčka a vysazovány budou plodonosné dřeviny. V době nouze je potřeba zvěř přikrmovat.

Důležitým výsledkem je odpoutat v zimních obdobích zvěř od porostů a kultur, ve kterých chceme snížit škodám nebo jim zcela zamezit. Proto je potřeba potravní nabídku směřovat do oblastí, kde tyto škody nebudou hrozit. Zvěř bude soustředěna na menší ploše, kde bude přečkávat zimní období. Naopak v letním období je snaha zvěř rozptýlit po celé ploše revíru, kde klademe důraz na soustředění mimo ohrožená místa. Tohoto výsledku lze dosáhnout pomocí mysliveckých opatření na zvýšení úživnosti zkvalitňováním travních porostů, zakládáním políček z takové sadby a osiva, které nabídnou zvěři vše, co potřebuje (Konopka, 2015).

Shrnutí výsledků

Strategickým cílem lesního hospodářství je trvale udržitelné obhospodařování lesů, které průměrně využívá ekonomické, ekologické a sociální funkce pro rozvoj společnosti.

Strategickým cílem myslivosti je trvale udržitelné, cílevědomé a racionální obhospodařování a využívání volně žijící zvěře jako přírodního bohatství.

V obou případech jde o trvale udržitelné obhospodařování. Jak v lesním hospodářství, tak v managementu zvěře se musí brát do úvahy ekologické vazby v lesních ekosystémech. Předpokladem udržitelného rozvoje je zachování a podpora biodiverzity. Z analýzy vyplynulo, že vzájemné vztahy mezi lesním hospodářstvím a myslivostí nejvíce ovlivňují škody způsobené zvěří na lesních porostech z důvodů vysoké početnosti zvěře.

Podle všeho je největší chybou, že se záměry uvedené v této koncepci myslivosti nepromítly do managementu zvěře v jednotlivých mysliveckých revírech. Tato koncepce byla uveřejněna roku 2014 a do roku 2025 by se mělo dosáhnout souladu mezi skutečnými a normovanými stavy zvěře. Realizací této koncepce se bude zabývat *Orgán státní správy myslivosti* (Konopka, 2015).

5.2 Mezinárodní organizace

FACE

Federace mysliveckých organizací Evropské unie byla založena roku 1977. Jedná se o politicky vázanou organizaci na *Evropské hospodářské společenství*. Její účel je sdružovat výhradně myslivecké organizace. Členská základna FACE se skládá z 27 národních mysliveckých svazů zemí EU, které jsou situovány do šesti geografických regionů. Hlavní činností je zaměření na mysliveckou legislativu. FACE sídlí v Bruselu, česká ČMMJ se

připojila v roce 1995. Zastoupení zhruba 7 milionů myslivců, jež jsou dále organizováni v národních organizacích.

Mezi hlavní cíle FACE patří zastupování a naplňování společných cílů na úrovni EU, zastupování společných zájmů myslivců EU ve vztazích k národním a mezinárodním institucím, podpora myslivosti podle principu trvale udržitelného využívání přírodních zdrojů, zachování biodiverzity, zachování volně žijících živočichů a zlepšování jejich životního prostředí a spolupráce s institucemi EU, Rady Evropy a organizacemi na ochranu přírody (Hanzal, 2016).

CIC

Mezinárodní rada pro myslivost a ochranu zvěře vznikla roku 1973. Sdružuje na osmdesát států z celého světa. Rada je politicky nezávislá. Její hlavní cíle jsou rozvoj a podpora myslivosti, zvyšování prestiže myslivosti, podpora mezinárodní spolupráce, zvyšování zájmu jednotlivých vlád zemí o myslivost a ekologii (Hanzal, 2016).

IUCN

Mezinárodní unie pro obnovu přírody a přírodních zdrojů byla založena v roce 1948 jako partnerství vlád a nezávislých organizací. Posláním unie je dohlížet na zlepšování života lidí a přírodního prostředí. Její další směr je v zabývání se globálními strategiemi v ochraně biodiverzity. Sídlo unie je ve Švýcarsku. Dle Harta (2017) je unie složena z několika komisí, mezi které patří:

- pro přežití druhů,
- pro národní parky a chráněná území,
- pro výchovu a komunikaci,
- pro legislativu životního prostředí,
- pro strategii a plánování,
- pro péči o ekosystémy.

5.3 Mezinárodní dohody

CITES

Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy divoké fauny a flóry se vznikem v roce 1973 ve Washingtonu. Hlavní zaměření je na kontrolu obchodu s ohroženými druhy rostlin a zvířat jako prevence proti jejich zániku. V roce 1992 se k této úmluvě připojila i Česká republika. V roce 1997 proběhlo přijetí *zákona č. 16/1997 Sb., o podmínkách vývozu a dovozu ohrožených druhů volně žijících zvířat a volně rostoucích rostlin*. Toto omezení se týká i obchodu částí nebo výrobků z takto chráněných rostlin a živočichů. Dovoz a vývoz trofejí spadá pod zvláštní režim.

Zákonem č. 104/2004 Sb., byl proveden doplněk o ochraně volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a obchod s nimi. Platnost toho zákona byla naplněna vstupem České republiky do Evropské unie (Hanzal, 2016).

Bernská úmluva

Bernská úmluva se vztahuje hlavně na ochranu planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů, jejich přirozených stanovišť, s celoevropským významem. Hart (2017) charakterizuje čtyři přílohy *Bernské úmluvy*:

- přísně chráněné druhy rostlin,
- přísně chráněné druhy živočichů,
- chráněné druhy živočichů,
- zakázané způsoby usmrcování a odchytu.

Bonnská úmluva

Bonnská úmluva se vztahuje na ochranu stěhovavých živočichů v celém areálu jejich výskytu. Jedná se o hnízdiště, zimoviště a tahové koridory. Účastníci, kteří se podpisem zavazují k úmluvě, budou bránit vyhynutí stěhovavých druhů. Česká republika se stala členem úmluvy v roce 1994 (Hart, 2017).

Ramsarská úmluva

Ramsarská úmluva se zabývá ochranou mokřadů s mezinárodním významem pro ochranu ptactva. Každý ze států, který úmluvu podepsal, se zavazuje k tomu, aby na svém území vyhlásil alespoň jeden mokřad s dostatečnou ochranou. Úmluva přesně specifikuje kritéria pro zařazení mokřadu.

Po vzniku České republiky byl ustaven *Český ramsarský výbor*. Zákon o přistoupení k úmluvě byl přijat již v roce 1990. Nyní je na území České republiky vyhlášeno dvanáct mokřadů, které splňují kritéria úmluvy, z toho jeden již z období Československa (Hart, 2017).

Natura 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území. Všechny státy Evropské unie vytváří tato území podle jednotlivých principů. Má za úkol ochránit druhy živočichů a rostlin včetně typů přírodních stanovišť, které jsou dle EU vzácné a nejvíce ohrožené. Vznik soustavy *Natura 2000* ukládají dva právní předpisy EU, zabývající se ochranou přírody. *Směrnice Rady č. 92/43/EHS* a *Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/147/ES*. Na základě těchto směrnic jsou vyhlášovány evropsky významné lokality. *Natura 2000* zaujímá cca 14 % území České republiky. V České republice je za správu oblastí *Natura 2000* zodpovědné Ministerstvo životního prostředí ČR, evropsky významné lokality a ptačí oblasti stanovuje vláda České republiky (AOPK ČR, 2023).

Lov v oblastech Natura 2000

Lov v lokalitách *Natura 2000* může mít jak pozitivní, tak negativní vliv. Na základě dodržení určitých pravidel může být prováděn lov. Směrnice stanovuje různé úrovně ochrany pro různé druhy. Je zakázán lov při migraci, péči o mláďata a rozmnožování.

Udržitelný lov spočívá ve využívání druhů volně žijící zvěře a jejich stanovišť způsobem a tempem, které nevede k dlouhodobému úbytku biodiverzity nebo by bránil jejímu obnovení. Takové využití zachovává potenciál biologické rozmanitosti. Když je lov veden udržitelným způsobem, může pozitivně přispět k ochraně volně žijících populací a jejich stanovišť.

Iniciativa udržitelného lovu je zaměřená na propagaci, dialogu a spolupráci mezi environmentálními a mysliveckými organizacemi. Tento udržitelný lov může představovat silnou motivaci pro podporu stanovišť a druhů z *Natura 2000*. Pokud se lov provede způsobem, jenž je kompatibilní s cílem ochrany, očekává se přínos jak z hlediska lovu, tak z hlediska biodiverzity. Podle Gabora von Bethlenfalva je potřebné, aby členské státy zachovaly své stanoviště a druhy podle *Natura 2000*, k čemuž mají přispět lovci a myslivci za finanční podpory na monitorování, konzervaci a obnovu. Účelem lovu v lokalitách *Natura 2000* je udržení příznivého stavu zvěře. Některé postupy zavedené myslivci prospívají nejen druhům zvěře, ale i chráněným a ohroženým živočichům a rostlinám. Lovci a myslivci investují svoje finanční prostředky a čas pro tento typ ochrany.

Myslivci se podílejí na ochraně vajec ptáků (tetřeva) například tím, že se snaží směřovat predátory mimo oblasti hnízdění. Vytvářejí vhodnější stanoviště pro lišky, kuny a divoká prasata, která již nemají potřebu vybírat vejce z hnízd. Jsou pořádány výcvikové kurzy pro myslivce, kde jsou seznamováni s novými metodami kontroly predátorů.

Pro zlepšení ochrany je potřeba efektivní komunikace mezi myslivci, zemědělci, ekology, úřady a vlastníky půdy (European Commission, 2013).

Green Deal

Green Deal pro Evropu má za úkol nasměřovat Evropskou unii k ekologické transformaci, jejímž cílem je do roku 2050 dosáhnout klimatické neutrality. Zahrnuty jsou oblasti energetiky, Dopravy, průmyslu, zemědělství, životního prostředí a udržitelného financování. Koncem roku 2019 vydala Komise tuto dohodu pro Evropu, kterou vzala Rada Evropy na vědomí. Iniciativy zahrnuté do této dohody podle Consilia (2022):

- balíček *Fit for 55*,
- evropský právní rámec pro klima,
- strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu,
- strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030,
- strategie *Od zemědělce ke spotřebiteli*,
- evropská průmyslová strategie,
- akční plán pro oběhové hospodářství,
- baterie a odpadní baterie,
- spravedlivá transformace,
- čistá, dostupná a bezpečná energie,

- strategie EU pro udržitelnost v oblasti chemických látek,
- lesní strategie a dovoz produktů nezpůsobujících odlesňování.

Lesní strategie a dovoz produktů nezpůsobujících odlesňování

Lesní strategie Evropské unie do roku 2030 byla předložena v červenci 2021. Stala se jedním ze stěžejních prvků dohody, která vychází ze strategie oblasti biologické rozmanitosti. Cílem je snížení skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 %. Podle Consilia (2022) mezi opatření patří:

- podpora udržitelného obhospodařování lesů,
- finanční podpora vlastníkům a správcům lesa, pomocí které bude dosaženo šetrnějších postupů k životnímu prostředí,
- zlepšení biologické rozmanitosti lesů, zvětšení jejich rozlohy včetně výsadby 3 miliard nových stromů do 2030.

Rada zdůraznila úlohu lesů, které mají vliv na lidské zdraví a psychiku. Cílem opatření je snížení odlesňování v rámci Evropské unie. Odhaduje se, že mezi roky 1990 až 2020 došlo k odlesnění plochy, jež je větší než rozloha Evropské unie. Toto odlesňování má přímý vliv na změnu klimatu a biologické rozmanitosti (Consilium, 2022).

6 Lesnická politika ČR se zaměřením na myslivost

6.1 Koncepční dokumenty

Vstup ČR do Evropské unie

Ze stránky legislativní i praktické byla Česká republika připravena na vstup do Evropské unie, čímž se vztah k myslivosti nijak nezměnil. EU nabízí dostatečný prostor členským státům na vedení národních legislativ s ohledem na kulturní, sociální a hospodářské požadavky a tradice. Před vstupem České republiky do Evropské unie byly zohledněny požadavky vyplývající z nařízení a směrnic Rady, které se přímo dotýkají myslivosti v *zákoně o myslivosti č. 449/2001 Sb.*, (eAGRI, 2009).

Zásady státní lesnické politiky

Ze závazků a členství v Evropské unii vyplývá, že Česká republika usiluje o trvale udržitelné lesní hospodářství. Jde o obhospodařování lesů tak, aby byla zachována biodiverzita a produkční schopnost.

ČR usiluje o část takových lesů, jež budou ponechané volnému vývoji, a tím pádem budou obsahovat všechna vegetační patra a různověké dřeviny. Díky této rozmanitosti lesů bude přítomnost ostatních živočichů v takových porostech pestřejší, než je tomu doposud (eAGRI, 2012).

Cíle lesnické politiky:

- „zajistit zachování lesa a lesní půdy pro budoucí generace,
- zvyšovat konkurenceschopnost lesního hospodářství,
- zvyšovat biodiverzitu v lesních ekosystémech, jejich celistvost a ekologickou stabilitu,
- posílit význam lesa a lesního hospodářství pro ekonomický rozvoj venkova,
- posílit význam školství, výzkumu a inovací v lesním hospodářství“, (eAGRI, Zásady státní lesnické politiky, 2012 s. 2).

Národní akční plán na změnu klimatu

V *Národním akčním plánu na změnu klimatu* se lesního hospodářství dotýká problematika silného větru a požárů v lesních porostech. Analýzy poukazují na zvyšující se frekvenci a intenzitu těchto jevů.

Extrémní vítr většinou poškozuje pouze určitou část území. Škody na lesních porostech ovlivňují hlavně dopravu a energetiku. Dochází jak k poškození jednotlivých stromů, tak i celých porostů. V urbanizované krajině je poškození větrem, ať už přímé nebo nepřímé, velkým problémem. Je důležité kontrolovat stav stromů v zastavěných částech krajiny (stromořadí), což minimalizuje možné škody. V zemědělské krajině by byla potřeba pro snížení rychlosti větru zajistit větrolamy, které rychlost zpomalí. V lesních porostech mohou vznikat výrazné škody hlavně na monokulturních porostech. Tyto škody je potřeba odstraňovat neprodleně kvůli zamezení šíření škůdců a plísni.

Mezi cíle snižující dopady větru spadá posílení ekologické stability, rozvoj a posílení integrovaného záchranného systému, podpoření přirozené adaptační schopnosti lesů a zvýšení kritické infrastruktury (eAGRI, 2012).

Přírodní požáry vznikající na lesních a travních porostech, zemědělských kulturách a rašeliništích představují problém. Se změnou klimatu se zvyšuje frekvence požárů hlavně v horkém letním období. Za vznik požáru může ve většině případů lidské zavinění. Mezi méně vyskytující se zdroje požáru patří zavinění zemědělskými stroji, železnicí nebo abiotickými faktory (blesk). U požárů lesních porostů je likvidace požáru závislá na přístupu k hasební vodě, popřípadě její dopravě do porostu, a na přístupnosti požářiště. Kromě ohrožování lidských životů a životů živočichů žijících v lese mají požáry zásadní vliv na životní prostředí. Průběh požáru ovlivňuje zejména meteorologická situace (teplota, vlhkost vzduchu, vítr). Mezi faktory ovlivňující lesní požáry patří hlavně stáří porostu, druhové složení porostu, zbytky po těžbách a kalamitách.

Mezi cíle snižující dopady požárů spadá zvyšování environmentální bezpečnosti, zvyšování retenční schopnosti vodních toků, odolnost lesů proti změnám klimatu, obnova a ochrana vodního režimu v lesích, rozvoj integrovaného záchranného systému (eAGRI, 2012).

Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035

Opatření pro vyrovnané plnění funkcí lesa pro budoucí generace bude z hlediska myslivosti spočívat v přizpůsobení stavů zvěře a vývoji lesních ekosystémů. Je potřebné zajistit rovnováhu

mezi stavy spárkaté zvěře a stavem lesa. Konkrétní opatření při plnění cílů zejména při obnově lesních porostů bude potřeba promítnout do legislativy.

Mezi nástroje k dosažení dlouhodobého cíle slouží zákon o myslivosti. Ten má za úkol objektivně hodnotit vliv zvěře na les. Najít rovnováhu mezi lesem a zvěří, čímž bude zajištěna efektivní obnova lesních porostů. Úprava plánování mysliveckého hospodaření tak, aby byla přímá vazba mezi stavem lesa a plánem lovu zvěře. Zajišťovat posouzení stavu lesního ekosystému odborníkem a následně stanovit plány chovu a lovu zvěře. Zavedení kontroly, která bude sledovat plnění plánu chovu a lovu zvěře (eAGRI, 2020).

Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030

Jedním z bodů této strategie je zvýšení rozlohy lesů a zlepšení jejich zdraví a odolnosti. Lesy jsou důležité pro biologickou rozmanitost, regulaci klimatu, ukládání uhlíku, čištění ovzduší a jako zásobárna vody. Odolnější lesy mají přispět k odolnější ekonomice. Komise za tímto účelem v roce 2021 navrhla zvláštní strategii v oblasti lesnictví, jež směřuje k biologické rozmanitosti a klimatické neutralitě. Pomocí strategických plánů bude podporována biologická rozmanitost (EUR-Lex, 2020).

Strategie resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030

Prioritou je zachování využívání zvěře jakožto obnovitelného přírodního zdroje. Dle eAGRI (2016) patří mezi strategické a další cíle:

- optimalizovat stavy zvěře v souladu se zájmy a požadavky vlastníků honebních pozemků a přírodními podmínkami krajiny,
- usilovat o změnu kulturní krajiny jako životního prostředí nejen lidí, ale i volně žijících živočichů a zvěře ve prospěch vyšší rozmanitosti,
- rozšířit povědomí o myslivosti v oblasti péče o přírodu,
- snížit stavy černé zvěře, regionálně stavy jelena evropského, siky, muflona a daňka skvrnitého,
- snížit predační tlak na drobnou zvěř,
- zvýšit početní stavy drobné zvěře,
- rozšířit povědomí vlastníků zemědělských pozemků o péči o krajinu a myslivost,
- popularizovat myslivost, vzbudit zájem u mladé generace a tím obrátit trend úbytku myslivců,
- zvýšit odbornost myslivců a státní správy,
- podpořit spolupráce se zahraničními mysliveckými subjekty.

6.2 Pojetí myslivosti v rámci ČR

ČMMJ

Českomoravská myslivecká jednota sdružuje myslivce již od roku 1923. Posláním této jednoty je ochrana, rozvoj a péče o myslivost jako o kulturního dědictví. Podporuje myslivce v péči o zvěř a krajinu, organizuje různé zkoušky s myslivostí související (zkoušky

z myslivosti, zkoušky pro myslivecké hospodáře, zkoušky upotřebitelnosti loveckých psů, sokolnické zkoušky). K organizaci ČMMJ se hlásí 52 000 členů (ČMMJ, 2023).

SPOPK

Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020-2025 vznikl pod vedením Ministerstva životního prostředí a následně schválení proběhlo 1. dubna 2020. Tento program poukazuje na aktuální stav přírody a krajiny a jejich ochranu. Cíle programu jsou směřovány k opatření pro oblast ochrany a udržitelnosti. V tomto programu jsou zohledněny i strategie Evropské unie v oblasti biodiverzity. Program a jeho hlavní cíl má za úkol posílit ochranu krajiny a přírody, kde pro dosažení tohoto cíle bude potřeba efektivněji využívat stávající nástroje a podpory. Financování projektu proběhne z rozpočtu Ministerstva životního prostředí, kde část zdrojů bude získána jako dotace z fondů Evropské unie. Po skončení programu proběhne vyhodnocení, které se odrazí v následujících krocích a opatřeních (MZe, 2020).

Intenzivní chovy zvěře

V ČR mají intenzivní chovy několik set letou tradici. Původně byly tyto chovy založeny kvůli nadstandartním počtům zvěře v nich chovaných. Zvěř se sháněla z okolí a byla uzavírána do obor, kde na ni byly pořádány hony. Postupem času společně s poklesem stavů zvěře ve volnosti se zaměřily tyto chovy i na reprodukci daných druhů. Rozmach bažantnic byl v 18. a 19. století díky velkému zájmu o lov bažantů. Prioritou v těchto chovech se stala reprodukce zvěře, nikoliv produkce dřevní hmoty (Vach, 2016).

Bažantnictví

Významem bažantnictví je potřeba odchovat nadstandartní počty bažantů na malé ploše v jednom reprodukčním období. Pro chod bažantnice je nezbytné vybudování dokonalého zázemí pro umělý chov bažantů a prostředí, které bude ideální pro vypuštění. Prostředí bažantnice muselo být uzpůsobeno pro potřeby bažantů. Byly zvoleny takové krajinné úpravy a volba dřevin, které poskytují pro bažanty ideální podmínky a zvyšují úživnost bažantnice. Význam profesionálně vedených bažantnic spočívá vedle komerčních zájmů také v tom, že jde o reprezentaci české myslivosti (Vach, 2016).

Obornictví

Chov zvěře v oboře spočívá v chovu početných stavů spárkaté zvěře na menším území. Výhodou je perfektní kontrola populace. Lze snadno a rychle upravovat početní stavy, selektovat určité jedince. Lov v oboře není časově náročný oproti lovu ve volnosti. Případné onemocnění v populaci lze řešit rychle a efektivně, čemuž ve volnosti tak není.

Mezi negativa oborních chovů patří vysoké náklady na budování oplocení, které musí splňovat nároky pro určité druhy zvěře, mysliveckých zařízení na příkrmování a lov zvěře. Musí se zajistit dostatek potravy jak ze zdrojů, jež nabízí sama obora, tak ze zdrojů mimo uzavřenou oblast. Díky tomu jsou náklady na příkrmování v oboře vyšší, než je tomu ve volnosti, kde si

zvěř zvládne sama na větší ploše pokrýt potravní nároky. Prosperitu oborního chovu zajistí jen zkušený personál. Jelikož je většina obor nepřístupných veřejnosti, jsou tyto oborní chovy často terčem kritiky. Zaměření oborních chovů dle Vacha (2016) je:

- chov nepůvodních druhů zvěře,
- oborní chovy pro reprezentační účely českého státu,
- výzkum zvěře,
- záchrana barevných forem zvěře,
- zlepšení kvality trofejí,
- zachování původního druhu,
- ochrana lesa a zemědělských kultur před zvěří,
- ochrana zvláště chráněných území.

Farmové chovy

V ČR proběhlo ověřování tohoto způsobu chovu zvířat v osmdesátých letech minulého století. V devadesátých letech se hojně rozvinul. Zvířata chovaná na farmách jsou dle veterinárního zákona považována za hospodářská užitková zvířata. Cílem chovu je plemenitba chovných jedinců a produkce masa. U jiných druhů se může jednat o produkci kůže, kostí, žláz a podobných produktů. Chov na farmách podléhá evidenci spadající pod Ministerstvo zemědělství. Velikost farmy ani počet jedinců není nijak limitován, musí se však hledět na pohodu zvířat. K porážce zvířat lze použít i střelnou zbraň, její použití však musí být nahlášeno *Krajské veterinární správě*, která dále oznámí použití *Policii České republiky*. Ve zvláštních případech lze po schválení porazit zvíře střelnou zbraní na místě, kde není schválena porážka, vyžadují-li to okolnosti, které by mohli vést k ohrožení lidí při přepravě na jatky (Vach, 2016).

Finanční příspěvky na vybrané myslivecké činnosti

Finanční příspěvky na vybrané myslivecké činnosti jsou financovány z rozpočtu Ministerstva zemědělství nebo Ministerstva životního prostředí. Pravidla pro poskytování financí na tyto činnosti jsou stanoveny *nařízením vlády č.30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel pro poskytování finančních příspěvků pro hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti*.

Sestavování žádosti o poskytnutí příspěvku probíhá pomocí modulu pro žadatele na webu MZe. Podání žádosti probíhá do 31.srpna za období dvanácti kalendářních měsíců, které předcházejí uvedenému datu. Výjimka je u žádosti o finanční příspěvek na snižování početních stavů prasete divokého a kormorána velkého, kde se žádost podává do 31.srpna za poslední ukončený kalendářní rok (eAGRI, 2023).

„Výše finančních příspěvků se určí jako součet součinů sazeb a množství skutečně provedených technických jednotek s výjimkou

- *finančního příspěvku na zjišťování nákaz v chovech zvěře, jehož výše se stanoví ve výši 80 % skutečně vynaložených přímých nákladů (bez DPH, na jejíž odpočet žadatel - plátce DPH uplatnil nárok na odpočet DPH),*
- *finančního příspěvku na chladičí zařízení pro ulovenou zvěř, jehož výše se stanoví ve výši 50 % skutečně vynaložených přímých nákladů (bez DPH, na jejíž odpočet žadatel - plátce DPH uplatnil nárok na odpočet DPH), nejvýše však může činit 40 000 Kč.*

Finanční příspěvek se neposkytne v těchto případech:

- celková výše finančního příspěvku požadovaného v žádosti je nižší než 1 000 Kč,
- nebyl dodržen účel a podmínky stanovené pro poskytnutí finančního příspěvku,
- stejný předmět finančního příspěvku byl financován nebo schválen k financování z jiných veřejných zdrojů.“ (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 4)

Příspěvky poskytované uživatelům honiteb

O finanční příspěvek může žádat osoba, která byla uživatelem honitby a splnila podmínky předmětu příspěvku. Žádost lze podat na podacích místech Ministerstva životního prostředí, Ministerstva zemědělství a na krajském úřadě, podle zařazení druhu pozemku, na který se žádá (eAGRI, 2023).

Zkrácený název příspěvku	Technické jednotky	Identifikace příspěvku			Sazba příspěvku
		G	a	1	
Zlepšování životního prostředí zvěře					
Políčka pro zvěř	Kč/ha	G	a	1	8 000
Napajedla pro zvěř	Kč/ks	G	a	2	1 000
Betonové nory	Kč/ks	G	a	3	2 000
Lapací zařízení	Kč/ks	G	a	4	1 000
Hnízdní budky pro vodní ptáky	Kč/ks	G	a	5	500
Odchytová zařízení na spárkatou zvěř	Kč/ks	G	a	6	16 000
Krmelce pro drobnou zvěř	Kč/ks	G	a	7	1 000
Akusticko-světelné plašiče zvěře	Kč/ks	G	a	8	2 000
Krmivo pro vybrané druhy spárkaté zvěře v přezimovací obůrce					
- sčítaný jedinec jelena evropského	Kč/ks	G	a	9	1 000
- sčítaný jedinec daňka skvrnitého, silky japonského nebo muflona	Kč/ks	G	a	0	500

Obrázek 6: Příspěvky na zlepšování životního prostředí zvěře (eAGRI, 2023)

Založení nebo údržba políček pro zvěř

Políčkem pro zvěř je pozemek, který byl založený za účelem zvýšení úživnosti v honitbě, a který splňuje další náležitosti uvedené v podmínkách (eAGRI, 2023).

„Podmínky a požadavky:

- maximálně 2 ha políček pro zvěř na 100 ha honitby,
- minimální výměra políčka pro zvěř 0,05 ha a maximální výměra políčka pro zvěř 1 ha,
- kultura, na kterou je poskytnut příspěvek, nesmí být předmětem zemědělské komerční činnosti a musí sloužit svému účelu,
- pro přiznání příspěvku je rozhodující období, ve kterém začne políčko pro zvěř sloužit svému účelu (rozhodujícím obdobím se rozumí první období produkce)“, (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 5,6).

Zřizování napajedel pro zvěř

„Podmínky a požadavky:

- *maximální počet 1 ks na 100 ha honitby,*
- *příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let (počet dotovaných zařízení za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby)“, (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 6).*

Instalace betonových nor na lov lišek

„Podmínky a požadavky:

- *maximální počet 1 ks na 250 ha honitby,*
- *příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let (počet dotovaných zařízení za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby),*
- *příspěvek se neposkytuje na území národních parků“, (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 6).*

Instalace lapacích zařízení

„Podmínky a požadavky:

- *předmětem finančního příspěvku je pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových lapacích zařízení, splňujících podmínky § 45 zákona č. 449/2001 Sb. a § 14 zákona č. 246/1992 Sb., na zavlečené druhy živočichů v přírodě nežádoucí. Za zavlečené druhy živočichů v přírodě nežádoucí se podle § 14 odst. 1 písm. f) zákona č. 449/2001 Sb. považují mýval severní, norek americký, nutrie říční a psík mývalovitý,*
- *maximální počet lapacích zařízení 1 ks na 100 ha honitby,*
- *příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let (počet dotovaných zařízení za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby)“, (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 7).*

Instalace hnízdních budek pro vodní ptáky

„Podmínky a požadavky:

- *pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových hnízdních budek pro vodní ptáky, kteří jsou zvěří; četnost těchto nových hnízdních budek nepřevyšuje 2 kusy na 1 ha vodní plochy v honitbě,*
- *příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let (počet dotovaných zařízení za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby)“, (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 7).*

Instalace stacionárních nebo mobilních odchyťových zařízení na spárkatou zvěř

„Podmínky a požadavky:

- *maximální počet 1 ks na 150 ha honitby,*

- pokud je zařízení konstruováno jako bedna nebo klec, musí být vybaveno samospouštěcím zařízením a zařízením pro přenos signálu o uzavření klece,
- příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let (počet dotovaných zařízení za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby)“, (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 7).

Instalace krmelců pro drobnou zvěř

Krmelec pro drobnou zvěř jsou jesle pro krmení zajíce polního objemovou pící a jadrným krmivem nebo zásyp pro pernatou zvěř (eAGRI, 2023).

„Podmínky a požadavky:

- maximální počet 1 ks na 100 ha honitby,
- příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let (počet dotovaných zařízení za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby)“, (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 8).

Pořízení akusticko-světelných plašičů zvěře pro její ochranu při zemědělských činnostech

„Podmínky a požadavky:

- maximální počet 1 ks na 150 ha zemědělské půdy v honitbě,
- plašič musí umožňovat nastavení doby provozu a vytvářet alespoň 2 kombinace akusticko-světelných efektů,
- příspěvek lze poskytnout jednou za 5 let (počet dotovaných zařízení za sledovaných 5 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby)“, (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 8).

Krmivo pro vybrané druhy spárkaté zvěře v přezimovací obůrce

„Podmínky a požadavky:

- sčítání vybraných druhů spárkaté zvěře po jejím uzavření v přezimovací obůrce bylo provedeno za účasti zástupce příslušného podacího místa a o sčítání byl proveden zápis“ (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 8).

Příspěvky na podporu ohrožených druhů zvěře a zajíce polního

Zkrácený název příspěvku	Technické jednotky	Identifikace příspěvku			Sazba příspěvku
Podpora ohrožených druhů zvěře a zajíce polního					
Vypuštění tetřeva hlušce	Kč/ks	G	b	1	8 000
Vypuštění tetřívka obecného	Kč/ks	G	b	2	5 000
Vypuštění koroptve polní	Kč/ks	G	b	3	250
Vypuštění zajíce polního	Kč/ks	G	b	4	1 500
Přenosné přístřešky pro koroptve	Kč/ks	G	b	5	200

Vypuštění tetřeva hlušce

„Podmínky a požadavky:

- při vypouštění tetřeva hlušce dodržen poměr pohlaví 1 : 1 až 3 : 5,
- jedinci jsou vypuštěni v lokalitách odpovídajících jejich přirozenému prostředí v rámci honitby,
- zvěř, na kterou je poskytnut příspěvek, nesmí být v dané honitbě předmětem podnikatelské činnosti ani lovu po dobu 5 let ode dne jejich vypuštění,
- chov a vypuštění zvěře musí splňovat podmínky uvedené v § 56 zákona č. 114/1992 Sb., a v § 4 a 5 zákona č. 449/2001 Sb.,
- všichni jedinci jsou trvale označeni značkami, které budou evidovány po dobu 5 let
- vypuštění jedinců do honitby bylo provedeno za účasti příslušného podacího místa a o provedeném vypuštění byl vypracován zápis“ (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 9).

Vypuštění tetřívka obecného

„Podmínky a požadavky:

- při vypouštění tetřívka obecného dodržen poměr pohlaví 1 : 1 až 3 : 5,
- jedinci jsou vypuštěni v lokalitách odpovídajících jejich přirozenému prostředí v rámci honitby,
- zvěř, na kterou je poskytnut příspěvek, nesmí být v dané honitbě předmětem podnikatelské činnosti ani lovu po dobu 5 let ode dne jejich vypuštění,
- chov a vypuštění zvěře musí splňovat podmínky uvedené v § 56 zákona č. 114/1992 Sb. a v § 4 a 5 zákona č. 449/2001 Sb.,
- všichni jedinci jsou trvale označeni značkami, které budou evidovány po dobu 5 let,
- vypuštění jedinců do honitby bylo provedeno za účasti zástupce příslušného podacího místa a o provedeném vypuštění byl vypracován zápis“ (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 9).

Vypuštění koroptví polních

„Podmínky a požadavky:

- minimální počet vypouštěných jedinců do honitby je 30 kusů koroptve polní,
- jedinci jsou vypuštěni v lokalitách odpovídajících jejich přirozenému prostředí v rámci honitby,
- zvěř, na kterou je poskytnut příspěvek, nesmí být v dané honitbě předmětem podnikatelské činnosti ani lovu po dobu 5 let ode dne jejich vypuštění,
- chov a vypuštění zvěře musí splňovat podmínky uvedené v § 56 zákona č. 114/1992 Sb. a v § 4 a 5 zákona č. 449/2001 Sb.,
- všichni jedinci jsou trvale označeni značkami, které budou evidovány po dobu 5 let,
- vypuštění jedinců do honitby bylo provedeno za účasti zástupce příslušného podacího místa a o provedeném vypuštění byl vypracován zápis,
- příspěvek se nevztahuje na vypouštění po zakomorování“ (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 9).

Vypuštění zajíců polních

„Podmínky a požadavky:

- *minimální počet vypouštěných jedinců do honitby je 10 kusů zajíce polního,*
- *jedinci jsou vypuštěni v lokalitách odpovídajících jejich přirozenému prostředí v rámci honitby,*
- *zvěř, na kterou je poskytnut příspěvek, nesmí být v dané honitbě předmětem podnikatelské činnosti ani lovu po dobu 5 let ode dne jejich vypuštění,*
- *chov a vypuštění zvěře musí splňovat podmínky uvedené v § 56 zákona č. 114/1992 Sb. a v § 4 a 5 zákona č. 449/2001 Sb.,*
- *všichni jedinci jsou trvale označeni značkami, které budou evidovány po dobu 5 let,*
- *vypuštění jedinců do honitby bylo provedeno za účasti zástupce příslušného podacího místa a o provedeném vypuštění byl vypracován zápis“; (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 9,10).*

Umístění přenosných přístřešků pro koroptve

„Podmínky a požadavky:

- *četnost přenosných přístřešků nepřevyšuje 5 kusů na 100 ha zemědělské a ostatní půdy,*
- *finanční příspěvek lze poskytnout jedenkrát za 5 let (počet dotovaných zařízení za sledovaných 5 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby)“; (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 10).*

Příspěvky na oborní chovy zvěře se vzácnými druhy nebo poddruhy

Zkrácený název příspěvku	Technické jednotky	Identifikace příspěvku			Sazba příspěvku
Oborní chovy zvěře se vzácnými druhy nebo poddruhy					
Koza bezoárová	Kč/ks	G	c	1	1 500
Bílý jelen	Kč/ks	G	c	2	1 500

Obrázek 7: Příspěvky na oborní chovy zvěře se vzácnými druhy nebo poddruhy (eAGRI, 2023)

Oborní chov kozy bezoárové

„Podmínky a požadavky:

- *žadatel hospodaří podle plánu mysliveckého hospodaření,*
- *pro určení výše příspěvku je rozhodující počet kusů k 31. březnu kalendářního roku, ve kterém byla žádost podána, maximálně však do výše normovaného stavu stanoveného orgánem státní správy myslivosti (§ 3 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb.)“; (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 11).*

Oborní chov bílého jelena

„Podmínky a požadavky:

- žadatel hospodaří podle plánu mysliveckého hospodaření,
- pro určování výše příspěvku je rozhodující počet kusů k 31. březnu kalendářního roku, ve kterém byla žádost podána, maximálně však do výše normovaného stavu stanoveného orgánem státní správy myslivosti (§ 3 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb.)“, (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 11).

Příspěvky na preventivní veterinární léčebné akce a zdolávání nákaz v chovech zvěře

Nákup a aplikace veterinárního antiparazitického přípravku pro léčbu parazitóz u spárkaté zvěře

Zkrácený název příspěvku	Technické jednotky	Identifikace příspěvku			Sazba příspěvku
Veterinární antiparazitické přípravky	Kč/kg	G	e	1	200

Obrázek 8: Veterinární antiparazitické přípravky (eAGRI, 2023)

„Podmínky a požadavky:

- příspěvek se poskytuje na základě nálezu parazitóz, provedeného laboratorním vyšetřením,
- žadatel hospodaří podle plánu mysliveckého hospodaření a v souladu s ustanoveními § 36 zákona č. 449/2001 Sb.,
- u příspěvku je rozhodující počet kusů k 31. březnu běžného roku; tento počet může být maximálně do výše normovaného stavu stanoveného orgánem státní správy myslivosti (§ 3 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb.),
- výše příspěvku se stanoví pomocí příslušné tabulky v modulu pro žadatele“ (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 13).

Laboratorně provedené veterinární vyšetření směřující ke zjišťování nákaz v chovech zvěře

Výše příspěvku pokrývá 80 % vynaložených nákladů na vyšetření (eAGRI, 2023).

„Podmínky a požadavky:

- žadatel hospodaří podle plánu mysliveckého hospodaření podle § 36 zákona č. 449/2001 Sb.“ (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 13).

Příspěvky na snižování početních stavů kormorána velkého

Zkrácený název příspěvku	Technické jednotky	Identifikace příspěvku			Sazba příspěvku
Ulovení kormorána velkého	Kč/ks	G	f	1	500

Obrázek 8: Příspěvky na snižování početních stavů kormorána velkého (eAGRI, 2023)

„Podmínky a požadavky:

- *příspěvek se poskytuje za každý markant (horní část zobáku kormorána velkého oddělenou na úrovni ozobí), jehož předání ke zničení je potvrzeno v příloze č. 2 žádosti pracovištěm Státní veterinární správy (přehled pracovišť SVS uveden na konci příručky)“ (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 13).*

Příspěvky na snižování početních stavů prasete divokého

Zkrácený název příspěvku	Technické jednotky	Identifikace příspěvku			Sazba příspěvku
Ulovení prasete divokého	Kč/ks	G	g	1	2 000

Obrázek 8: Příspěvky na snižování početních stavů prasete divokého (eAGRI, 2023)

„Podmínky a požadavky:

- *příspěvek se poskytuje na každý kus, kterým byl v příslušné honitbě v posledním uzavřeném hospodářském roce překročen roční průměr odlovu za 5 předchozích hospodářských roků“ (eAGRI Myslivecké příspěvky, 2023, s. 13).*

7 Výsledky

Postavení myslivosti je v přijaté politice Evropské unie složité. Myslivost není komisí uznána jako samostatný obor, spadá pod gesci generálního ředitelství se zaměřením na civilní obranu, jadernou bezpečnost a životní prostředí. Kvůli geografické rozloze států unie nelze aplikovat jednotný systém, který by unijní státy používaly. Evropská unie nyní ponechává správu myslivosti na jednotlivých zemích unie.

Myslivost a její provozování nelze v rámci Evropské unie sjednotit, neboť jednotlivé státy používají různé systémy. Česká republika používá *Středoevropský revírní systém v myslivosti*, v němž je požadována odbornost myslivců při výkonu práva myslivosti. Základem provádění myslivosti je plánovaný lov zvěře kontrolovaný státní správou.

V Evropské unii působí organizace, které jsou provázány s myslivostí. *Federace mysliveckých organizací* má za účel sdružovat myslivecké organizace napříč Evropskou unií. Zajišťuje zastupování a naplňování společných cílů EU a zájmu myslivců. *Mezinárodní rada pro myslivost a ochranu zvěře* má za cíle podporu a rozvoj myslivosti společně se zvyšováním zájmu o myslivost a ekologii. *Mezinárodní unie pro obnovu přírody a přírodních zdrojů* má za úkol zlepšování přírodního prostředí a života lidí.

Úmluvy EU pro ochranu fauny a flóry mají zajišťovat ochranu napříč Evropskou unií. *Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy divoké fauny a flóry* zajišťuje kontrolu obchodu s ohroženými druhy rostlin a zvířat. Tato kontrola slouží jako prevence proti zániku těchto druhů. *Bernská úmluva* má za účel ochranu planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů společně s jejich stanovišti. *Bonnská úmluva* je vztahována k ochraně stěhovavých živočichů v celém areálu jejich výskytu, společně s tahovými koridory, hnízdišti a zimovišti. *Ramsarská úmluva* chrání mokřady pro ochranu ptactva s mezinárodním významem. *Natura 2000* je soustava chráněných území, která chrání druhy živočichů a rostlin včetně stanovišť, které jsou dle EU vzácné a nejvíce ohrožené. V České republice je za správu oblastí zodpovědné Ministerstvo životního prostředí. V oblastech *Natura 2000* lze lovit, avšak za dodržení určitých předepsaných pravidel. K ekologické transformaci Evropské unie má přispět dohoda Green Deal, která se snaží dovést EU do roku 2050 ke klimatické neutralitě a zahrnuje i koncept nové lesní strategie.

Evropská unie upravuje přístup ke zvěři v jednotlivých státech pomocí nařízení a směrnic Rady, mezinárodních dohod a organizací. Nařízení Rady zakazují používání pastí pro odchyt volně žijící zvěře a zaměřují se na ochranu volně žijících druhů, planě rostoucích rostlin a obchodu s nimi. Směrnice rady se zaměřují na ochranu volně žijícího ptactva s ochranu jejich biotopů a ochranu přírodních stanovišť se zabezpečením biodiverzity.

V bakalářské práci jsou zmíněny pokusy a koncepce managementu zvěře ve Španělsku a na Slovensku. Ve Španělsku vznikla koncepce regionalizace lovu podle oblastí. V loveckých regionech byly definovány postupy pro hospodaření se zvěří. Každý účastník se řídí *Technickým plánem lovu*, který specifikuje bližší podmínky lovu a hospodaření se zvěří. Princip hospodaření se zvěří je zaměřen na velikosti a složení území podle geografických aspektů. Na Slovensku vznikla koncepce, která má za úkol zabezpečit trvale udržitelné stavy zvěře, které nebudou bránit obnově lesních porostů. Cílem je dosažení biologické a ekonomické rovnováhy v početnosti zvěře, její sociální struktura, zachování genofondu a zlepšování životního prostředí.

Ještě před samotným vstupem České republiky do EU byl vytvořen legislativní koncept lesnické politiky České republiky na základě již platných směrnic a nařízení Rady EU. Současná státní lesnická politika se zaměřuje na trvale udržitelné obhospodařování v lesním hospodářství. Jde o zachování biodiverzity a produkční schopnosti. Cílem je les s různověkými dřevinami, které budou obsahovat všechny vegetační patra. Akční plán na změnu klimatu zmiňuje problematiku větru a požárů, které přímo ovlivňují les. Česká republika má koncepci lesnické politiky do roku 2035, kde se myslivosti dotýkají početní stavy zvěře, které je potřeba regulovat na takový počet, který bude únosný pro lesní prostředí. Cílem je najít rovnováhu, která bude mít pozitivní vliv na efektivní obnovu lesních porostů. Ministerstvo zemědělství uvedlo ve strategii s výhledem do roku 2030 cíle, které usilují o změnu kulturní krajiny, optimalizování stavů zvěře, rozšíření povědomí o myslivosti, zvýšení stavu drobné zvěře a podporu se zahraničními mysliveckými subjekty. Státní program ochrany přírody a krajiny pod vedením Ministerstva životního prostředí poukazuje na aktuální stav přírody a krajiny a jejich ochranu. Mezi jeho hlavní cíle patří ochrana a udržitelnost. Navazuje na strategie Evropské unie v oblasti biodiverzity.

V České republice sdružuje myslivce *Českomoravská myslivecká jednota*, která má dlouholetou tradici. Jejím posláním je ochrana a péče o zvěř. Podporuje myslivce, organizuje různé zkoušky, které s myslivostí souvisí. V České republice můžeme najít intenzivní chovy zvěře, které mají několikasetletou tradici. Dříve byly tyto chovy zakládány hlavně z důvodu lovu zvěře a zdroje zvěřiny. V dnešní době se tyto chovy zaměřují hlavně na reprodukci zvěře.

Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí poskytuje finanční příspěvky na vybrané myslivecké činnosti. Příspěvky jsou přiznány žadatelům na základě žádosti a účelu využití. Jedná se o podporu prostředí a podmínek pro zvěř, podporu zvěře ve volnosti i podporu zvěře v chovech. Dále jsou i příspěvky na snižování počtů určitých druhů zvěře.

Z analýzy dokumentů vyplývá, že Evropská unie nechává řízení myslivosti a nakládání s volně žijící zvěří v režii jednotlivých států unie. Vznikají nařízení, směrnice a úmluvy, které ovlivňují volně žijící zvěř napříč celou Evropskou unií. Státy unie mají vlastní zákony a nařízení, které musí splňovat požadavky EU uvedené v dokumentech.

Bohužel nebylo možné analyzovat všechny dokumenty týkající se lesnictví a myslivosti, které jsou vydány jak samotnou Evropskou unií, tak i jednotlivými členskými státy. Dokumenty, jež se zabývají managementem zvěře a myslivostí byly analyzovány s ohledem na respektování rozsahu bakalářské práce.

8 Závěr

Lesnická politika je aktuálně velmi různorodá napříč členskými státy, ať už uvažujeme v oblasti legislativní, ochrany ekosystémů, místních dopadů klimatických změn, nebo způsobů hospodaření v lese. Členské státy EU řeší podobné otázky, ale každý volí svou vlastní cestu v boji proti současným problémům.

Evropská unie nemá jednotnou mysliveckou politiku, jelikož Evropskou komisí není schválena jako nezávislé odvětví. Spadá pod generální ředitelství, které se zabývá životním prostředím, jadernou bezpečností a civilní obranou. Myslivost v rámci Evropské unie nejvíce ovlivňují nařízení Rady EU.

V České republice je vytvořena samostatná myslivecká politika, která podporuje myslivost pomocí dotací. Praxe je bohužel taková, že tyto finanční prostředky nejsou čerpány v plně míře, kvůli složité administrativě a nízké informovanosti uživatelů honiteb.

Česká myslivost je zajímavou součástí naší kultury. Má svoji vlastní mluvu, která je specifická a ojedinělá. Ostatní státy pohlížejí na českou myslivost s obdivem a respektem. Sokolnictví, jakožto součást myslivosti, je zapsáno na seznamu nemotného kulturního dědictví UNESCO.

Z analýzy dokumentů vyplývá, že nejdůležitějším aspektem je udržitelné hospodaření v lesích. Je potřeba zajistit optimální stavy zvěře, které budou únosné pro daný ekosystém. Péče o životní prostředí a walfare zvěře zajistí zachování požadovaného druhového složení zvěře v našich lesích.

Vzhledem k rozsahu bakalářské práce nelze poskytnout celkový a vyčerpávající pohled na problematiku lesnické politiky EU s důrazem na managementu zvěře, avšak po vypracování teoretické části a provedení analýzy dokumentů, jsem dospěl k názoru, že stanoveného cíle bakalářské práce bylo dosaženo.

9 Literatura a elektronické zdroje

KONOPKA, J., KASTIER, P., KONOPKA, B., *Theoretical bases and practical measures to harmonise the interests of forestry and game management in Slovakia*. Central European Forestry Journal 2015, 61, 2, s. 114-123. DOI: 10.1515/forj-2015-0020.

POLENO, Zdeněk a kol. *Lesnický naučný slovník*. 1. díl A-O. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. 1994. 743 s. ISBN: 80-7084-111-7.

VACH, Miloslav. 2016. *Myslivost: základy myslivosti a myslivecký management chovu a lovu zvěře. 2. díl*, Myslivecký management chovu a lovu zvěře. [Uhlířské Janovice]: Nakladatelství a vydavatelství Silvestris. ISBN 978-80-901775-9-8.

VAŠÍČEK, Jaromír a Jiří OLIVA. *Lesnická politika*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2017. ISBN 978-80-213-2741-2.

HOLUŠOVÁ, Kateřina. *Základy lesnické politiky*: skriptum. Vydání první. Brno: Mendelova univerzita v Brně. 2018. 120 s. ISBN 978-80-7509-616-6.

MAXOVÁ, Pavlína. *Lesnická politika z pohledu Evropské unie*. Praha, 2021. Bakalářská práce. Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta lesnická a dřevařská, Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky. Vedoucí práce Ing. Radek Rinn.

Bohuslav Petr. *Zákon o myslivosti*. e-kniha. Wolters Kluwer, 2015. 300 s. ISBN 978-80-7478-782-9.

Rios-Saldana, CA. et al. *Developing a quantitative hunting regionalization framework: A new game management tool*. Forest Systems 2018, 27, 2. DOI: 10.5424/fs/2018272-12382.

EUR-Lex — *Access to European Union law* [online]. Copyright © [cit. 05.11.2022]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:0d918e07-e610-11eb-a1a5-01aa75ed71a1.0010.02/DOC_1&format=PDF

[online] *Národní lesnický program II*. Dostupné z: http://www.uhul.cz/images/NLP/NLP_II_final_CZ.pdf

[online] *Oblastní plán rozvoje lesů*. Dostupné z: <http://www.uhul.cz/portfolio/co-jsou-to-oprl/>

Koncepce a strategie (Lesy, eAGRI). [online]. Copyright © 2009 [cit. 30.01.2023]. Dostupné z: <https://eAGRI.cz/public/web/mze/lesy/myslivost/koncepce-a-strategie/>

HANZAL, Vladimír. *Myslivost I*. I. vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze ve spolupráci s Druckvo, spol. s r.o., 2016. ISBN 978-80-213-2637-8.

HANZAL, Vladimír. *Myslivost II*. II. upravené vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze ve spolupráci s Druckvo, spol. s r.o., 2018. ISBN 978-80-87668-38-2.

Natura 2000 - AOPK ČR. *Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - AOPK ČR* [online]. Copyright © 2023 AOPK ČR [cit. 03.02.2023]. Dostupné z: <https://nature.cz/natura-2000>

Vymezení pojmů (eAGRI). [online]. Copyright © 2009 [cit. 03.02.2023]. Dostupné z: <https://eAGRI.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/100051557.html>

Zelená dohoda pro Evropu - Consilium. Home - Consilium [online]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/green-deal/>

ČMMJ. *ČMMJ* [online]. Dostupné z: <https://www.cmmj.cz/>

Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020-2025. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2020. ISBN 978-80-7212-646-0.

HART, Vlastimil. *Úvod do myslivosti: historie, zvyky, tradice*. I. upravené vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2017. ISBN 978-80-213-2808-2.

Natura 2000 - Environment - European Commission. [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm

Myslivecké příspěvky [online]. Copyright © [cit. 05.03.2023]. Dostupné z: https://eAGRI.cz/public/web/file/693550/Myslivecke_prispevky___prehled_podminek_2023_0215.pdf

J. A. Helms. *What Do These Terms Mean?. Journal of Forestry*, Volume 100, Issue 8, December 2002, Pages 15–19. ISSN 0022-1201

Samuel. M Scheiner, Ian Swingland. *Encyclopedia of Biodiversity*. 2nd Edition. Elsevier, 2013. ISBN 978-0-12-384720-1.

[online]. *Zásady lesnické politiky*, Dostupné z: http://www.eAGRI.cz/public/web/file/180842/ZSLP_2012.pdf

[online]. Copyright © [cit. 10.03.2023]. *Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035*, Dostupné z: https://eAGRI.cz/public/web/file/646382/Koncepce_statni_lesnicke_politiky_do_roku_2035.pdf

[online]. *Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030*, Dostupné z: <https://EUR-Lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0380&from=EN>

[online]. Copyright ©i [cit. 10.03.2023]. *Strategie resortu ministerstva zemědělství s výhledem do 2030*, Dostupné z:
https://eAGRI.cz/public/web/file/460683/_460659_683669_Strategie_resortu_ministerstva_zemedelstvi_s_vyhledem_do_2030.pdf